

Abu Bakr , Omar, Othman & Ali

De Rätt Vägledda Kaliferna

Innehåll

- Introduktion
 - Betydelsen av ordet "Kalif"
 - Kalifatets betydelse
 - De rätt vägledda kaliferna (Al-Khulafa' ar-Rashidun)
 - Hur är det i nutid?
- Den första kalifen, Abu Bakr (632–634 e.Kr.)
 - Valet till kalifatet
 - Abu Bakrs liv
 - Abu Bakrs kalifat
- Den andra kalifen, Omar (634–644 e.Kr.)
 - Omars liv
 - Omars kalifat
 - Omars död
- Den tredje kalifen, 'Othman (644–656 e.Kr.)
 - 'Othmans val
 - 'Othmans liv
 - 'Othmans kalifat
- Den fjärde kalifen, Ali (656–661 e.Kr.)

- Alis val
- Alis liv
- Alis kalifat
- Slutsats

Introduktion

Betydelsen av ordet "Kalif"

Ordet *Kalif* är den engelska formen av det arabiska ordet *Khalifah*, som är en förkortning av *Khalifatu Rasulillah*. Det senare uttrycket betyder *Efterträdare till Guds Sändebud, den Helige Profeten Muhammad (må frid vara över honom)*. Titeln *Khalifatu Rasulillah* användes först för Abu Bakr, som valdes till ledare för det muslimska samfundet efter Profetens död.

Kalifatets betydelse

Profeten Muhammads (må frid vara över honom) uppdrag, liksom de tidigare Guds sändebuds, var att kalla människor till dyrkan av och underkastelse inför den Ende Sanne Guden. I praktiken innebär underkastelse inför Gud att man lyder Hans befallningar såsom de givits i den Heliga Koranen och såsom de exemplifierats genom Sunnah (Profetens praxis).

Som Profetens efterträdare var Kalifen ledare för det muslimska samfundet, och hans främsta ansvar var att fortsätta på Profetens väg. Eftersom religionen fullbordades och dörren till gudomlig uppenbarelse stängdes vid Profetens död, skulle Kalifen stifta alla lagar i enlighet med Koranen och Sunnah. Han var en härskare över muslimerna men inte deras suverän, eftersom suveräniteten tillhör Gud ensam. Han skulle lyda Gud, och han skulle lyd så länge han själv lydde Gud.

Han var ansvarig för att skapa och upprätthålla förhållanden som gjorde det lätt för muslimer att leva enligt islamiska principer, och för att se till att rättvisa skipades för alla. Abu Bakr uttryckte sin ståndpunkt när han accepterade kalifatet på följande sätt:

"De svaga bland er skall vara starka hos mig tills deras rättigheter har återställts; och de starka bland er skall vara svaga hos mig tills, om Herren vill, jag har tagit det som är deras skyldighet ... Lyd mig så länge jag lyder Gud och Hans Sändebud. När jag inte lyder Honom och Hans Profet, lyd då inte

mig.”

De rätt vägleda kaliferna (Al-Khulafa' ar-Rashidun)

De kalifer som verkligen följde i Profetens fotspår kallas ”De rätt vägleda kaliferna” (Al-Khulafa' ar-Rashidun på arabiska). De är de första fyra kaliferna: Abu Bakr, Omar, 'Othman och Ali. Alla fyra hörde till de tidigaste och närmaste följeslagarna till Profeten (må frid vara över honom). De levde enkla och rättfärdiga liv och strävade hårt för Guds religion. Deras rättvisa var opartisk, deras behandling av andra var vänlig och barmhärtig, och de var ett med folket – de första bland likar. Efter dessa fyra antog de senare kaliferna kungars och kejsares manér, och den sanna andan av jämlikhet mellan härskare och styrda minskade avsevärt i det muslimska politiska livet.

Det bör klart förstås att Profeten Muhammads (må frid vara över honom) uppdrag, och därmed även de rätt vägleda kalifernas, inte var politisk, social eller ekonomisk reform, även om sådana reformer var en logisk följd av uppdragets framgång; inte heller nationens enhet och upprättandet av ett imperium, även om nationen faktiskt enades och stora områden kom under en och samma administration; inte heller spridandet av en civilisation eller kultur, även om många civilisationer och kulturer utvecklades. Uppdraget var endast att förmedla Guds budskap till alla världens folk och att bjuda dem att underkasta sig Honom, medan de själva var de främsta bland dem som underkastade sig.

Hur är det i nutid?

Det primära ansvaret för en islamisk regering är fortfarande detsamma som det var under de tidiga kalifernas dagar: att stifta alla lagar i enlighet med Koranen och Sunnah, att göra aktiva ansträngningar för att skapa och upprätthålla förhållanden under vilka det är möjligt och lätt för muslimer att leva ett islamiskt liv, att säkerställa opartisk och snabb rättvisa för alla, och att sträva hårt på Guds väg. Varje regering som är engagerad i en sådan policy följer verkligen det budskap som Profeten (må frid vara över honom) förmedlade.

Den första kalifen, Abu Bakr (632–634 e.Kr.)

”Om jag skulle ta en vän förutom min Herre, skulle jag ta Abu Bakr som vän.” [Hadith]

Valet till kalifatet

Profetens närmaste följeslagare, Abu Bakr, var inte närvarande när den Helige Profeten (må frid vara över honom) gav upp andan i lägenheten hos sin älskade hustru från de senare åren, A'ishah, Abu Bakrs dotter. När han fick veta om Profetens bortgång skyndade Abu Bakr till sorgens hus.

”Hur välsignat var ditt liv och hur salig är din död,” viskade han när han kysste kinden på sin älskade vän och mästare som nu inte längre fanns.

När Abu Bakr kom ut från Profetens lägenhet och meddelade nyheten, grep misstro och bestörtning det muslimska samfundet i Madinah. Muhammad (må frid vara över honom) hade varit ledaren, vägledaren och bärare av den gudomliga uppenbarelse genom vilken de hade förts från avgudadyrkan och barbari till Guds väg. Hur kunde han dö? Till och med Omar, en av de modigaste och starkaste av Profetens följeslagare, tappade fattningen, drog sitt svärd och hotade att döda den som sade att Profeten var död. Abu Bakr sköt honom varsamt åt sidan, steg upp på predikstolens trappsteg i moskén och talade till folket:

”O människor, sannerligen, den som dyrkade Muhammad — se! Muhammad är verkligen död. Men den som dyrkar Gud — se! Gud är Levande och kommer aldrig att dö.”

Sedan avslutade han med en vers ur Koranen:

”Och Muhammad är endast en Sändebud. Många sändebud har gått före honom; om han då dör eller dödas, ska ni vända tillbaka på era hälar?” [Al-Qur'an 3:144]

När folket hörde dessa ord blev de tröstade. Förtvivlan gav vika för tillförsikt och lugn. Detta kritiska ögonblick hade passerat. Men det muslimska samfundet stod nu inför ett mycket allvarligt problem: att välja en ledare. Efter vissa diskussioner bland Profetens följeslagare, som hade samlats för att utse en ledare, blev det tydligt att ingen var bättre lämpad för detta ansvar än Abu Bakr. En del av talet som den första kalifen höll efter sitt val har redan citerats i introduktionen.

Abu Bakrs liv

Abu Bakr (”Kamelerna ägare”) var inte hans riktiga namn. Han fick detta namn senare i livet på grund av sitt stora intresse för att föda upp kameler. Hans riktiga namn var Abdul-Ka'bah (”Ka'bahs tjänare”), vilket

Muhammad (må frid vara över honom) senare ändrade till Abdullah ("Guds tjänare"). Profeten gav honom också titeln *As-Siddiq* - "Den som bekräftar sanningen".

Abu Bakr var en ganska förmögen köpman och var, innan han antog islam, en respekterad medborgare i Makkah. Han var tre år yngre än Muhammad (må frid vara över honom), och någon naturlig samhörighet drog dem samman redan från tidig barndom. Han förblev Profetens närmaste följeslagare under hela Profetens liv. När Muhammad först inbjöd sina närmaste vänner och släktingar till islam, var Abu Bakr bland de första som accepterade det. Han övertalade också 'Othman och Bilal att acceptera islam. Under de tidiga dagarna av Profetens uppdrag, när den lilla gruppen muslimer utsattes för obarmhärtig förföljelse och tortyr, bar Abu Bakr sin fulla del av svårigheterna. När Guds tillåtelse slutligen kom att utvandra från Makkah, var det han som valdes av Profeten att följa honom på den farliga resan till Madinah. I de många strider som ägde rum under Profetens liv var Abu Bakr alltid vid hans sida. En gång tog han med sig alla sina ägodelar till Profeten, som samlade pengar för försvaret av Madinah. Profeten frågade: "Abu Bakr, vad lämnade du kvar åt din familj?" Svaret kom: "Gud och Hans Profet."

Redan före islam var Abu Bakr känd som en man med rakryggad karaktär och ett vänligt och medkännande sinnelag. Hela sitt liv var han känslig för mänskligt lidande och vänlig mot de fattiga och hjälplösa. Trots att han var rik levde han mycket enkelt och använde sina pengar till välgörenhet, till att frige slavar och till islams sak. Han tillbringade ofta en del av natten i åkallan och bön. Han delade med sin familj ett glatt och kärleksfullt hemmaliv.

Abu Bakrs kalifat

Sådan var alltså den man på vilken ledarskapets börda föll under den mest känsliga perioden i muslimernas historia.

När nyheten om Profetens död spreds gjorde ett antal stammar uppror och vägrade betala zakat (allmosa), och sade att detta endast var något som skulle ges till Profeten (må frid vara över honom). Samtidigt gjorde ett antal bedragare anspråk på att profetskapet hade övergått till dem efter Muhammad, och de höjde upprorsfanan. Till detta kom att två mäktiga imperier, det östromerska och det persiska, också hotade den nyfödda islamiska staten i Madinah.

Under dessa omständigheter rådde många av Profetens följeslagare,

inklusive Omar, Abu Bakr att göra eftergifter till zakat-vägrarna, åtminstone för en tid. Den nye kalifen höll inte med. Han insisterade på att den gudomliga lagen inte kan delas, att det inte finns någon skillnad mellan skyldigheten att betala zakat och skyldigheten att utföra salat (bönen), och att varje kompromiss med Guds befallningar i längden skulle underminera islams grundvalar. Omar och andra insåg snabbt sitt misstag i omdöme. De upproriska stammarna anföll Madinah, men muslimerna var förberedda. Abu Bakr ledde själv anfallet och tvingade dem att retirera. Därefter förde han ett obevekligt krig mot de falska profetanspråkarna, av vilka de flesta gav upp och åter bekände sig till islam.

Hotet från det romerska imperiet hade faktiskt uppstått tidigare, under Profetens livstid. Profeten hade organiserat en armé under befäl av Osamah, son till en frigiven slav. Armén hade inte hunnit långt innan Profeten blev sjuk, så de stannade. Efter Profetens död väcktes frågan om armén skulle sändas igen eller stanna kvar för att försvara Madinah. Återigen visade Abu Bakr fast beslutsamhet. Han sade: "Jag skall sända Osamahs armé på dess väg så som Profeten beordrade, även om jag blir ensam kvar."

De slutliga instruktioner han gav till Osamah föreskrev en krigsetik som förblir oöverträffad än i dag. En del av hans instruktioner till den muslimska armén var:

"Var inte desertörer och gör er inte skyldiga till olydnad. Döda inte en gammal man, en kvinna eller ett barn. Skada inte dadelpalmer och hugg inte ner fruktträd. Slakta inte får, kor eller kameler utom för mat. Ni kommer att möta personer som tillbringar sina liv i kloster. Låt dem vara och trakassera dem inte."

Khalid ibn Walid hade vid flera tillfällen valts av Profeten (må frid vara över honom) att leda muslimska arméer. En man med yttersta tapperhet och en född ledare, vars militära genialitet nådde sin fulla blomning under Abu Bakrs kalifat. Under hela Abu Bakrs regeringstid ledde Khalid sina trupper från seger till seger mot de anfallande romarna.

En annan insats av Abu Bakr för islams sak var insamlingen och sammanställningen av Koranens verser.

Abu Bakr dog den 21 Jumada al-Akhir, år 13H (23 augusti 634 e.Kr.), vid sextiotre års ålder, och begravdes vid den Helige Profetens (må frid vara över honom) sida. Hans kalifat varade endast i tjugosju månader. Under denna korta tid lyckades Abu Bakr, genom Guds nåd, stärka och befästa

sitt samhälle och staten, och att skydda muslimerna mot de faror som hotat deras existens.

Den andra kalifen, Omar (634–644 e.Kr.)

”Allah har lagt sanningen på Omars tunga och hjärta.” [Hadith]

Omars liv

Under sin sista sjukdom hade Abu Bakr rådgjort med sitt folk, särskilt de mest framstående bland dem. Efter detta möte valde de Omar till hans efterträdare. Omar föddes i en respekterad Quraysh-familj tretton år efter Muhammads (må frid vara över honom) födelse. Omars familj var känd för sin omfattande kunskap om genealogi. När han växte upp blev Omar skicklig inom detta kunskapsområde liksom i svärdskonst, brottning och talekonst. Han lärde sig också läsa och skriva redan som barn, något mycket ovanligt i Makkah vid den tiden. Omar försörjde sig som köpman. Hans handelsresor tog honom till många främmande länder och han mötte alla slags människor. Denna erfarenhet gav honom insikt i människors angelägenheter och problem. Omars personlighet var dynamisk, självhävdande, uppriktig och rak. Han sade alltid det som fanns i hans sinne, även om det misshagade andra.

Omar var tjugosju år när Profeten (må frid vara över honom) förkunnade sitt uppdrag. De idéer Muhammad predikade upprörde honom lika mycket som de upprörde andra framstående personer i Makkah. Han var lika bitter mot alla som accepterade islam som andra bland Quraysh. När hans slavflicka accepterade islam slog han henne tills han själv var utmattad och sade till henne: ”Jag har slutat därför att jag är trött, inte av medlidande med dig.” Berättelsen om hur han antog islam är en intressant sådan. En dag, full av vrede mot Profeten, drog han sitt svärd och gav sig av för att döda honom. En vän mötte honom på vägen. När Omar berättade vad han tänkte göra, informerade hans vän honom om att Omars egen syster, Fatimah, och hennes man också hade accepterat islam. Omar gick direkt till sin systers hus där han fann henne läsa från sidor av Koranen. Han kastade sig över henne och slog henne skoningslöst. Blåslagen och blodig sade hon till sin bror: ”Omar, du kan göra vad du vill, men du kan inte vända våra hjärtan bort från islam.” Dessa ord hade en märklig verkan på Omar. Vad var detta för tro som gjorde även svaga kvinnor så starka i hjärtat? Han bad sin syster visa honom vad hon hade läst; han blev omedelbart djupt berörd av Koranens ord och insåg genast deras sanning. Han gick direkt till huset där Profeten

bodde och svor honom trohet.

Omar dolde inte sin acceptans av islam. Han samlade muslimerna och utförde bönen vid Ka'bah. Denna djärvhet och hängivenhet från en inflytelserik medborgare i Makkah höjde moralen hos den lilla muslimska gemenskapen. Trots detta utsattes även Omar för umbäranden, och när tillåtelse gavs att utvandra till Madinah lämnade även han Makkah. Riktigheten i Omars omdöme, hans hängivenhet till Profeten (må frid vara över honom), hans frispråkighet och hans rättskaffenhet gav honom ett förtroende från Profeten som endast överträffades av det som gavs till Abu Bakr. Profeten gav honom titeln *Al-Faruq*, vilket betyder "Den som skiljer sanningen från falskheten". Under Abu Bakrs kalifat var Omar hans närmaste assistent och rådgivare. När Abu Bakr dog svor alla människor i Madinah trohet till Omar, och den 23 Jumada al-Akhir, år 13H, utropades han till kalif.

Omars kalifat

När Omar hade tillträtt sitt ämbete talade han till muslimerna i Madinah:

"... O människor, ni har vissa rättigheter över mig som ni alltid kan göra anspråk på. En av era rättigheter är att om någon av er kommer till mig med ett krav, ska han gå därifrån nöjd. En annan av era rättigheter är att ni kan kräva att jag inte tar något orättmätigt från statens inkomster. Ni kan också kräva att ... jag befäster era gränser och inte utsätter er för fara. Det är också er rätt att om ni går ut i strid ska jag ta hand om era familjer som en far skulle göra medan ni är borta.

"O människor, förbli medvetna om Gud, förlåt mig mina fel och hjälp mig i min uppgift. Hjälp mig att upprätthålla det som är gott och förbjuda det som är ont. Rådgiv mig angående de skyldigheter som Gud har ålagt mig ..."

Den mest framträdande egenskapen hos Omars kalifat var islams stora expansion. Förutom Arabien kom även Egypten, Irak, Palestina och Iran under den islamiska regeringens beskydd. Men Omars storhet ligger i kvaliteten på hans styre. Han gav praktisk innebörd åt den koraniska befallningen:

"O ni som tror, stå upp för rättvisan som vittnen inför Gud, även om det gäller er själva eller era föräldrar eller era släktingar, vare sig det gäller rika eller fattiga, ty Gud skyddar båda bäst." [Al-Qur'an 4:135]

En gång kom en kvinna med ett krav mot kalifen Omar. När Omar infann sig inför domaren reste sig domaren upp som en respektgest mot honom. Omar tillrättavisade honom och sade: "Detta är den första orättvisa du har gjort mot denna kvinna!"

Han insisterade på att hans utsedda guvernörer skulle leva enkla liv, inte ha vakter vid sina dörrar och vara tillgängliga för folket vid alla tider, och han själv föregick med gott exempel. Många gånger fann utländska sändebud och budbärare som skickats till honom av hans generaler honom vilande under en palm eller bedjande i moskén bland folket, och det var svårt för dem att avgöra vem som var kalifen. Han tillbringade många vakna nätter med att gå runt på Madinahs gator för att se om någon behövde hjälp eller stöd. Den allmänna sociala och moraliska tonen i det muslimska samhället vid den tiden illustreras väl av orden från en egyptier som skickades för att spionera på muslimerna under deras egyptiska fälttåg. Han rapporterade:

"Jag har sett ett folk där var och en älskar döden mer än livet. De odlar ödmjukhet snarare än stolthet. Ingen är given åt materiella ambitioner. Deras levnadssätt är enkelt ... Deras befälhavare är deras like. De gör ingen skillnad mellan överordnad och underordnad, mellan herre och slav. När bönen närmar sig blir ingen kvar ..."

Omar gav sin regering en administrativ struktur. Departement för statskassan, armén och offentliga inkomster upprättades. Regelbundna löner infördes för soldater. En folkräkning genomfördes. Utförliga markundersökningar gjordes för att fastställa rättvisa skatter. Nya städer grundades. De områden som kom under hans styre delades in i provinser och guvernörer utsågs. Nya vägar anlades, kanaler grävdes och härbärgen byggdes längs vägarna. Försörjning för de fattiga och behövande ordnades från offentliga medel. Han definierade, genom föreskrift och exempel, de icke-muslimska invånarnas rättigheter och privilegier, ett exempel på detta är följande kontrakt med Jerusalems kristna:

"Detta är det skydd som Guds tjänare, Omar, de troendes härskare, har beviljat folket i Eiliya [Jerusalem]. Skyddet gäller deras liv och egendomar, deras kyrkor och kors, deras sjuka och friska och alla deras trosfränder. Deras kyrkor ska inte användas som bostäder, inte heller ska de rivas, och ingen skada ska tillfogas dem eller deras gårdar eller deras kors, och deras egendomar ska inte skadas på något sätt. Det ska inte finnas något tvång för dessa människor i religionsfrågor, och ingen av dem ska lida någon skada på grund av religion ... Allt som skrivits här står under Guds förbund och Hans Sändebuds, kalifernas och de troendes ansvar, och ska

gälla så länge de betalar jizyah [skatten för deras försvar] som ålagts dem.”

De icke-muslimer som deltog i försvaret tillsammans med muslimerna befriades från att betala jizyah, och när muslimerna tvingades dra sig tillbaka från en stad vars icke-muslimska invånare hade betalat denna skatt för sitt försvar, återbetalades skatten till dem. De gamla, de fattiga och de funktionshindrade bland både muslimer och icke-muslimer försörjdes från statskassan och från zakat-medlen.

Omars död

År 23H, när Omar återvände till Madinah från Hajj, höjde han sina händer och bad:

”O Gud! Jag är till åren kommen, mina ben är trötta, mina krafter avtar, och de människor jag ansvarar för har spridit sig vida omkring. Kalla mig tillbaka till Dig, min Herre!”

Någon tid senare, när Omar gick till moskén för att leda bönen, attackerades han av en magier vid namn Abu Lulu Feroze, som bar agg mot Omar i en personlig angelägenhet. Han högg honom flera gånger med en dolk. Omar svajade och föll till marken. När han fick veta att attentatsmannen var en magier sade han: ”Tack Gud att han inte är muslim.”

Omar dog under den första veckan av Muharram, år 24H, och begravdes vid den Helige Profetens (må frid vara över honom) sida.

Den tredje kalifen, ‘Othman (644–656 e.Kr.)

”Varje profet har en medhjälpare, och min medhjälpare kommer att vara ‘Othman.” [Hadith]

‘Othmans val

När Omar föll under attentatsmannens dolk, bad folket honom innan han dog att utse sin efterträdare. Omar utsåg en kommitté bestående av sex av de tio följeslagare om vilka Profeten (må frid vara över honom) hade sagt: ”De är himlens folk” – Ali, ‘Othman, Abdur-Rahman, Sa‘d, Az-Zubayr och Talhah – för att välja nästa kalif bland sig själva. Han angav också proceduren som skulle följas om meningsskiljaktigheter uppstod. Abdur-Rahman drog tillbaka sitt namn. Han fick då av kommittén befogenhet att

utse kalifen. Efter två dagars diskussioner mellan kandidaterna och efter att muslimernas åsikter i Madinah hade inhämtats, begränsades valet slutligen till 'Othman och Ali. Abdur-Rahman kom till moskén tillsammans med andra muslimer, och efter ett kort tal och frågor till de två männen svor han trohet till 'Othman. Alla närvarande gjorde detsamma, och 'Othman blev den tredje kalifen i månaden Muharram, år 24H.

'Othmans liv

'Othman ibn Affan föddes sju år efter den Helige Profeten (må frid vara över honom). Han tillhörde den umayyadiska grenen av Quraysh-stammen. Han lärde sig läsa och skriva i tidig ålder och blev som ung man en framgångsrik köpman. Redan före islam var 'Othman känd för sin sanningsenlighet och integritet. Han och Abu Bakr var nära vänner, och det var Abu Bakr som förde honom till islam när han var trettiofyra år gammal. Några år senare gifte han sig med Profetens andra dotter, Ruqayyah. Trots sin rikedom och ställning utsattes han av sina släktingar för tortyr eftersom han antagit islam, och han tvingades utvandra till Abessinien. En tid senare återvände han till Makkah men utvandrade snart till Madinah tillsammans med de andra muslimerna. I Madinah började hans affärsverksamhet åter blomstra och han återfick sin tidigare välstånd. 'Othmans generositet kände inga gränser. Vid olika tillfällen spenderade han en stor del av sin förmögenhet för muslimernas välfärd, för välgörenhet och för att utrusta de muslimska arméerna. Därför kom han att kallas *Ghani*, vilket betyder "den generöse".

'Othmans hustru Ruqayyah var svårt sjuk strax före slaget vid Badr, och han befriades av Profeten (må frid vara över honom) från att delta i slaget. Ruqayyahs sjukdom blev dödlig, och 'Othman sörjde henne djupt. Profeten blev rörd och erbjöd 'Othman handen av en annan av sina döttrar, Kulthum. Eftersom han hade det höga privilegiet att ha två av Profetens döttrar som hustrur kallades 'Othman "*De två ljusens ägare*".

'Othman deltog i slagen vid Ohud och Skyttegraven. Efter händelsen vid Skyttegraven beslöt Profeten (må frid vara över honom) att utföra Hajj och sände 'Othman som sitt sändebud till Quraysh i Makkah, som höll honom kvar. Episoden slutade i ett fördrag med makkanerna, känt som Hdaybiyyah-fördraget.

Den bild vi har av 'Othman är av en anspråkslös, ärlig, mild, generös och mycket vänlig man, särskilt känd för sin blygsamhet och sin gudsfuktan. Han tillbringade ofta en del av natten i bön, fastade varannan eller var tredje dag, utförde Hajj varje år och tog hand om de behövande i hela

samhället. Trots sin rikedom levde han mycket enkelt och sov på bar sand på Profetens moskés gårdsplan. 'Othman kunde Koranen utantill och hade ingående kunskap om sammanhang och omständigheter kring varje vers.

'Othmans kalifat

Under 'Othmans styre fortsatte de kännetecken som präglat Abu Bakrs och Omars kalifat – opartisk rättvisa för alla, milda och humana riktlinjer, strävan på Guds väg och islams expansion. 'Othmans rike sträckte sig i väster till Marocko, i öster till Afghanistan och i norr till Armenien och Azerbajdzjan. Under hans kalifat organiserades en flotta, statens administrativa indelningar reviderades, och många offentliga projekt utvidgades och fullbordades. 'Othman sände framstående följeslagare till Profeten (må frid vara över honom) som sina personliga ombud till olika provinser för att granska tjänstemännens uppförande och folkets tillstånd.

'Othmans mest betydelsefulla bidrag till Guds religion var sammanställningen av en fullständig och auktoritativ text av Koranen. Ett stort antal kopior av denna text framställdes och distribuerades över hela den muslimska världen.

'Othman regerade i tolv år. De första sex åren präglades av inre fred och lugn, men under den andra hälften av hans kalifat uppstod ett uppror. Judar och magier, som utnyttjade missnöje bland folket, började konspirera mot 'Othman, och genom att offentligt framföra sina klagomål och anklagelser vann de så mycket sympati att det blev svårt att skilja vän från fiende.

Det kan verka förvånande att en härskare över så stora områden, vars arméer var oöverträffade, inte kunde hantera dessa rebeller. Om 'Othman hade velat kunde upproret ha krossats i samma ögonblick som det började. Men han var ovillig att bli den förste att spilla muslimskt blod, hur upproriska de än var. Han föredrog att resonera med dem, att övertyga dem med vänlighet och generositet. Han mindes väl att han hört Profeten (må frid vara över honom) säga: "När svärdet väl dragits bland mina följare kommer det inte att läggas tillbaka förrän på den sista dagen."

Rebellerna krävde att han skulle abdikera, och några av följeslagarna rådde honom att göra det. Han skulle gärna ha följt denna väg, men återigen var han bunden av ett högtidligt löfte han gett Profeten. "Kanske kommer Gud att klä dig i en skjorta, 'Othman," hade Profeten sagt till honom en gång, "och om folket vill att du tar av dig den, ta den inte av dig för dem." 'Othman sade till en välgörare en dag när hans hus var omringat

av rebeller: "Guds Sändebud gav mig ett förbund, och jag ska visa uthållighet i att hålla det."

Efter en lång belägring bröt rebellerna sig in i 'Othmans hus och mördade honom. När den första attentatsmannens svärd slog 'Othman reciterade han versen:

"Sannerligen, Gud är tillräcklig för dig; Han är den Allhörande, den Allvetande." [Al-Qur'an 2:137]

'Othman gav upp andan på eftermiddagen fredagen den 17 Dhul-Hijjah, år 35H (juni 656 e.Kr.). Han var åttiofyra år gammal. Rebellernas makt var så stor att 'Othmans kropp låg obegravd till lördagskvällen, då han begravdes i sina blodfläckade kläder, den svepning som anstår alla martyrer i Guds sak.

Den fjärde kalifen, Ali (656–661 e.Kr.)

"Du [Ali] är min broder i denna värld och i nästa." [Hadith]

Alis val

Efter 'Othmans martyrskap förblev kalifatets ämbete obesatt i två eller tre dagar. Många människor insisterade på att Ali skulle ta på sig ämbetet, men han kände sig förlägen över att de som pressade honom hårdast var rebellerna, och därför avböjde han först. När de framstående följeslagarna till Profeten (må frid vara över honom) uppmanade honom, gick han dock slutligen med på det.

Alis liv

Ali ibn Abi Talib var Profetens (må frid vara över honom) kusin. Mer än så: han hade vuxit upp i Profetens eget hushåll, gifte sig senare med hans yngsta dotter, Fatimah, och förblev i nära förbindelse med honom i nästan trettio år.

Ali var tio år gammal när det gudomliga budskapet kom till Muhammad (må frid vara över honom). En natt såg han Profeten och hans hustru Khadijah böja sig och falla ned i tillbedjan. Han frågade Profeten om betydelsen av deras handlingar. Profeten berättade för honom att de bad till Gud den Högste och att även Ali borde acceptera islam. Ali sade att han först ville fråga sin far om det. Han tillbringade en sömnlös natt, och på morgonen gick han till Profeten och sade: "När Gud skapade mig

rådfrågade Han inte min far, så varför skulle jag rådfråga min far för att tjäna Gud?" och han accepterade sanningen i Muhammads budskap.

När den gudomliga befallningen kom: *"Och varna dina närmaste släktingar"* [Al-Qur'an 26:214], bjöd Muhammad (må frid vara över honom) sina släktingar på en måltid. När den var avslutad talade han till dem och frågade: "Vem vill ansluta sig till mig i Guds sak?" Det blev helt tyst en stund, och sedan reste sig Ali. "Jag är den yngste av alla här," sade han, "mina ögon plågar mig eftersom de är ömma och mina ben är tunna och svaga, men jag ska ansluta mig till dig och hjälpa dig på alla sätt jag kan." Församlingen brast ut i hånfullt skratt. Men under de svåra åren i Makkah stod Ali fast vid sina ord och uthärdade alla de prövningar som muslimerna utsattes för. Han sov i Profetens säng när Quraysh planerade att mörda Muhammad. Det var till honom Profeten anförtrodde de värdesaker som människor lämnat i hans förvar, för att Ali skulle återlämna dem till deras ägare när Profeten lämnade Makkah.

Förutom expeditionen till Tabuk deltog Ali i alla islams tidiga strider med stor utmärkelse, särskilt i expeditionen till Khaybar. Det sägs att han i slaget vid Ohud fick mer än sexton sår.

Profeten (må frid vara över honom) älskade Ali innerligt och kallade honom vid många kärleksfulla namn. En gång fann Profeten honom sovande i dammet. Han borstade av Alis kläder och sade kärleksfullt: "Vakna, Abu Turab (Damppappan)." Profeten gav honom också titeln *Asadullah* ("Guds lejon").

Alis ödmjukhet, stränghet mot sig själv, gudsfruktan, djupa kunskap om Koranen och hans visdom gav honom stor särställning bland Profetens följeslagare. Abu Bakr, Omar och 'Othman rådfrågade honom ofta under sina kalifat. Många gånger hade Omar gjort honom till sin ställföreträdare i Madinah när han var bortrest. Ali var också en stor lärd inom arabisk litteratur och banbrytande inom grammatik och retorik. Hans tal, predikningar och brev tjänade i generationer som mönster för litterärt uttryck. Många av hans visa och kärnfulla uttalanden har bevarats. Ali hade alltså en rik och mångsidig personlighet. Trots dessa framstående egenskaper förblev han en blygsam och ödmjuk man. En gång under sitt kalifat, när han gick genom marknaden, reste sig en man i respekt och följde honom. "Gör inte så," sade Ali, "sådana manér är en frestelse för en härskare och en förnedring för de styrda."

Ali och hans hushåll levde ytterst enkla och stränga liv. Ibland gick de till och med hungriga själva på grund av Alis stora generositet, och ingen som

bad om hjälp avvisades någonsin från hans dörr. Hans enkla och stränga livsstil förändrades inte ens när han var härskare över ett vidsträckt område.

Alis kalifat

Som tidigare nämnts accepterade Ali kalifatet mycket motvilligt. 'Othmans mord och händelserna kring det var ett symptom och blev också en orsak till omfattande inbördes oro. Ali ansåg att den tragiska situationen främst berodde på olämpliga guvernörer. Han avsatte därför alla guvernörer som hade utsetts av 'Othman och utsåg nya. Alla guvernörer utom Mu'awiyah, Syriens guvernör, underkastade sig hans order. Mu'awiyah vägrade att lyda tills 'Othmans blod hade hämnats. Profetens änka A'ishah intog också ståndpunkten att Ali först borde ställa mördarna inför rätta. På grund av de kaotiska förhållandena under 'Othmans sista dagar var det mycket svårt att fastställa mördarnas identitet, och Ali vägrade att straffa någon vars skuld inte lagligen bevisats. Därför utkämpades ett slag mellan Alis armé och A'ishahs anhängare. A'ishah insåg senare sitt misstag i omdöme och förlät aldrig sig själv för det.

Situationen i Hijaz (den del av Arabien där Makkah och Madinah ligger) blev så orolig att Ali flyttade sin huvudstad till Irak. Mu'awiyah gjorde nu öppet uppror mot Ali och ett hårt slag utkämpades mellan deras arméer. Detta slag blev oavgjort, och Ali tvingades acceptera Mu'awiyahs de facto-styre i Syrien.

Trots att Alis kalifatstid präglades av inbördes konflikter införde han ändå ett antal reformer, särskilt i uttag och insamling av skatter.

Det var det fjortonde året efter Hijrah. En fanatisk grupp kallad Khawarij, bestående av människor som hade brutit sig loss från Ali på grund av hans kompromiss med Mu'awiyah, hävdade att varken Ali, kalifen, eller Mu'awiyah, Syriens härskare, eller Amr ibn al-As, Egyptens härskare, var värdiga att styra. De gick faktiskt så långt som att säga att det sanna kalifatet upphörde med Omar och att muslimer borde leva utan någon härskare över sig utom Gud. De svor att döda alla tre härskare, och lönnmördare skickades i tre riktningar.

De lönnmördare som skickats för att döda Mu'awiyah och Amr misslyckades och tillfångatogs och avrättades, men Ibn Muljim, lönnmördaren som fått uppdraget att döda Ali, lyckades. En morgon när Ali var försjunken i bön i en moské högg Ibn Muljim honom med ett förgiftat svärd. Den 20:e Ramadhan, år 40H, dog den siste av islams rätt

vägleda kalifer. Må Gud den Högste vara nöjd med dem och skänka dem Sin eviga belöning.

Slutsats

Med Alis död avslutades den första och mest betydelsefulla epoken i de muslimska folkens historia. Under hela denna period hade Guds Bok och Hans Sändebuds praxis – det vill säga Koranen och Sunnah – väglett ledare och ledda, satt normerna för deras moraliska uppträdande och inspirerat deras handlingar. Det var en tid då härskare och styrda, rika och fattiga, mäktiga och svaga, alla stod lika inför den gudomliga lagen. Det var en epok av frihet och jämlikhet, av gudsmedvetenhet och ödmjukhet, av social rättvisa som inte erkände några privilegier, och av en opartisk lag som inte accepterade några påtryckningsgrupper eller egenintressen.

Efter Ali övertog Mu‘awiyah kalifatet och därefter blev kalifatet ärftligt, överfört från en kung till en annan.

KORANEN & SUNNAH

- [Rasism ur ett islamiskt perspektiv](#)
- [Den raka vägen](#)
- [Ahl al-Sunnahs ståndpunkt gällande den som begår en stor synd](#)
- [Sättet att Be efter den Utsatta Tiden](#)
- [Bestämmelserna om att be en obligatorisk bön före dess bestämda tid](#)
- [Fudayl ibn ‘Iyād om ahl al-Sunnah och ahl al-Bid‘ah](#)
- [Botemedlet för den Muslimska Ummahn](#)
- [Salafiyah är inte en ny kallelse](#)
- [Den stora massan av muslimer](#)
- [Förklaringen och innebörden av profetens namn](#)